మహా భారతము

సౌప్తిక పర్వము

ప్రధమాశ్వాసము

వైశంపాయన మహర్షి జనమేజయ మహారాజుకు చెప్పిన మహా భారత కధను నైమిశారణ్యములో సత్రయాగ సందర్భములో సూతుడు అను పౌరాణికుడు శౌనకాది మహా మునులకు ఈ విధంగా చెప్పాడు.

ధృతరాష్ట్రుడు సంజయుని చూచి "సంజయా! నా కుమారుని వద్దనుండి బయలు దేరిన అశ్వత్థామ మొదలగు రధిక త్రయము అక్కడి నుండి ఎక్కడకు వెళ్లారు? ఏమి చేసారు. వివరంగా చెప్పు." అని అడిగాడు. సంజయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

" మహారాజా! అశ్వత్థామ, కృపాచార్యుడు, కృతవర్మలు తమ తమ రధముల మీద దక్షిణ దిక్కుగా ఉన్న పాండవ శిబిరముల వంకకు బయలు దేరారు. ఆ సమయంలో పాండవ శిబిరంలో ఆనందోత్సాహాలు వెల్లివిరు స్తున్నాయి. అందరూ ఆడుతూ పాడుతూ సంతోషాంబుధిలో తేలియాడు తున్నారు. ఆ సమయంలో అక్కడకు పోతే వారి చేతిలో చావు తప్పదని రధిక త్రయము అక్కడి నుండి తూర్పుదిక్కుగా వెళ్లారు. కొంత దూరముపోయి ఒక కొలను వద్ద ఉన్న మర్రిచెట్టు కింద రధములు దిగారు. సాయం సంధ్యలు నిర్వర్తించారు. ఇంతలో చీకట్లు కమ్ముకున్నాయి. వారు ముగ్గురూ నేల మీద శయ్యలు ఏర్పాటుచేసుకొని మేను వాల్చారు.

కృపాచార్యుడు కృతవర్మ నిద్రపోయారు. కాని అశ్వత్థామకు నిద్ర పట్ట

లేదు. దిక్కులు చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ఆ మర్రి చెట్టుమీద ఎన్నో కాకులు గూళ్లు కట్టుకొని ఉన్నాయి. ఆ గూళ్లలో ఎన్నో కాకి పిల్లలు నిద్రిస్తూ ఉన్నాయి. ఆ సమయములో ఒక గుడ్లగూబ   ఆ చెట్టుమీదవాలింది.   గుడ్లగూబ కాకి గూళ్లను చూచింది. మెల్ల మెల్లగా చప్పుడు చేయకుండా ఆ కాకి గూళ్లను సమీపించింది. ఆ గుడ్లగూబ కొన్ని కాకుల పీకలు కొరికింది. మరి కొన్నింటిని కాళ్లు చేతులు విరుగగొట్టింది. కొన్నింటి రెక్కలు విరిచింది. వాటిపొట్టలు చీల్చింది. ఆ ప్రకారంగా ఆ ఉలూకము నిద్ర పోతున్న ఆ కాకులను అత్యంత వేగంగా చంపింది.

ఇది అంతా చూచాడు అశ్వత్థామ. అతని మెదడులో ఒక మెరుపులాంటి ఆలోచన తళుక్కుమని మెరిసింది. "ఆహా! నిద్రపోవునపుడు శత్రుసంహారం చెయ్యమనిఈ ఉలూకము నాకు చక్కని ఉపదేశమిచ్చినది. నేనుకూడా ఇదే విధంగా పాండవులను,పాంచాలురను నిద్రించు సమయమున దారుణంగా వధిస్తాను. పాండురాజు కొడుకులను, వారి కొడుకులను బంధు మిత్ర సమేతంగా వధిస్తానని కౌరవాధినాథునకు మాట ఇచ్చాను. ఇది నెరవేరాలంటే ఇది ఒకటే మార్గము. నేను ఒక్కడిని ఎలాంటి సైన్య సహాయమూ లేకుండా అత్యంత పరాక్రమ వంతులైన వారినం దరినీ సంహరించలేను. అది మంచిదికాదు.

ఏం మాత్రం సందేహించకుండా పాండవ శిబిరములు ప్రవేశించి ఆదమరిచి నిద్రబోవు పాండవులను, పాండవ పుత్రులను, వారి బంధు మిత్రులను, తుదముట్టిస్తాను. ఆ పని ఈరోజే చేయాలి. ఎప్పుడో చేసి ఏమి ప్రయోజనము. రారాజు మేనిలో ప్రాణములుండగనే అపాండవం చేసిన యెడల రారాజు నిశ్చింతగా కన్నుమూస్తాడు. పాండవులను వారి బంధు మిత్రులను ఎలా చంపాలా అని   ఆలోచిస్తున్న నాకు ఈ ఉలూకము

కర్తవ్యోపదేశము చేసినది.

ఈసమయములో ధర్మాధర్మ విచక్షణ పనికిరాదు. శత్రు సంహారము చేయునపుడు అధర్మం అని తలపక ఉపాయంతో కార్యం నెరవేర్చవలెను. అది శాస్త్రసమ్మతం కూడా. శత్రురాజులమీద దండెత్తినపుడు, శత్రురాజులు విడిది చేసినపుడు, శత్రువులు ఇరుకు దారిలో వెళుతున్నపుడు, నిద్రించునపుడు శత్రువుల మీద పడి చంపడం శాస్త్రసమ్మతమని పెద్దలు చెపుతారు కదా! పైగా నేను క్షాత్రధర్మమును అంగీకరించాను. కాబట్టి నేను ఇలా చెయ్యడం తప్పుకాదు.

అదియును కాక, పాండవులు, భీష్ముని, ద్రోణుని, కర్ణుని చంపునపుడు ధర్మము పాటించి చంపారా! వారుఅధర్మము ను ఆశ్రయించినపుడు నేను మాత్రం ధర్మంగా ఎందుకు ప్రవర్తించాలి. కాబట్టి కల్మషహృదయులగు పాండవులను, వారి బంధుమిత్రులను నిద్రపోవునపుడు చంపడం రణ నీతి కాని నిందార్హము కాదు." అని తనలో తాను నిశ్చయించుకున్నాడు అశ్వత్థామ.

వెంటనేతన మేనమామ అయిన కృపాచార్యుని, కృతవర్మను మే ల్కొ లిపాడు.

"మిత్రమా కృతవర్మా! మామా కృపాచార్యా! రారాజును ఒక్కడిని చేసి ఆ పాండవులు అధర్మంగా అతనిని కూలదోసారు. పదకొండు అక్షౌహిణీల సైన్యమునకు అధిపతి అతి దీనుడై నేలమీద పడి ఉన్నాడు. ఆ పాపాత్ముడు భీమసేనుడు రారాజును కాలితో తలమీద తన్నాడు. మనము ఇంతమంది ఉండీ రారాజు దిక్కులేని వాడయ్యాడు. మనం ఈ సమయములో ఏమి చెయ్యాలో ఆలోచనచెయ్యండి." అని అన్నాడు.

దానికి కృపాచార్యుడు "అశ్వత్థామా! నీ మనసులో ఏమున్నదో మాకు తెలియచెయ్యి. అప్పుడు మేము మాకు తోచిన ఉపాయము చెపుతాము. కాని నేను చెప్పు నాలుగు మాటలు విని నీ అభిప్రాయం చెప్పు.

ఏ పని ప్రారంభించడానికైనా పురుషప్రయత్నము, దైవసహాయము, రెండూ తప్పకుండా కావాలి. ఏ ఒక్కదానితో కూడా పని సానుకూలపడదు. దైవం అనుకూలించి వర్షము కురిసినా, రైతు నేలలో విత్తనములు వేయని ఎడల పంట పండదు. అలాగే రైతు నేలలో విత్తనములు నాటినను, దైవము అనుకూలించి వర్షము కురిపించని ఎడల, పంట పండదు. కాబట్టి, పురుష ప్రయత్నము, దైవ సాయము తప్పకుండా అవసరము.

ధర్మం తప్పకుండా చేసే ఏపని కైనా దైవసాయము ఉంటుంది. ఆ పని సానుకూలమవుతుంది. అధర్మంతో చేయుపనులు ప్రారంభంలో మంచి ఫలితమును ఇచ్చినా, కాలక్రమములో అవి ఆ వ్యక్తిని బాధిస్తాయి. మన సుయోధనుని విషయంలో ఇదే జరిగింది. సుయోధనుడు మొదట్లో వివేకము కోల్పోయి, క్రోధము, మోహము మనసులో గూడు కట్టుకొనగా, దురభి మానంతో, ఎన్నిచెప్పినా వినకుండా పాండవులను ద్రౌపదిని పరాభవించాడు. దానికి ఫలితం అనుభవిస్తున్నాడు. కాబట్టి ధర్మము తప్పకుండా మనము కార్యము నెరవేర్చాలి.

ఇప్పుడు మనం అందరం ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు వెళదాము. అతనికి గాంధారికి పరిస్థితులు తెలియచేసి వాళ్లు ఏమి చెబితే దానిని ఆచరిద్దాము. పైగా అక్కడ విదురుడు కూడా ఉంటాడు. వారి చెప్పిన మాట ధర్మబద్ధము అవుతుందేకాని ధర్మవిరుద్ధము కాదు. కాబట్టి బాగా ఆలోచించి ఒక నిర్ణయం తీసుకో" అని అన్నాడు కృపాచార్యుడు.

మామా! ధర్మము దేశ కాలమాన పరిస్థితులను బట్టి మారుతుంటుంది. ఒకడు ధర్మము అనుకొన్నది మరొకడికి అధర్మం కావచ్చు. పేదవాడుగా ఉన్నప్పుడు ధర్మం అనిపించింది, ధనవంతుడైనపుడు అదే అధర్మంగా అనిపించవచ్చు. కాబట్టి నేను నమ్మినదే ధర్మం. దానిని నేను నా మరణానికి కూడా భయపడకుండా ఆచరిస్తాను.

నేను బ్రాహ్మణ వంశంలో పుట్టాను. నా దౌర్భాగ్యం కొద్దీ విల్లు పట్టాను. క్షాత్రం అవలంబించాను. ఇంత కాలం తరువాత మరలా నేను బ్రాహ్మణ్యం వంక మరలడం నాకు చేతకాదు. నా తండ్రిని, అస్త్రసన్యాసం చేసిన వాడిని, ఒకడు దారుణంగా చంపాడు. వాడింకా బతికే ఉన్నాడు. నా తండ్రిని చంపిన వాడు బతికి ఉండగా నేను మనశ్శాంతితో ఎలా ఉండగలను. ఈ రోజు, నా తండ్రిని చంపిన దుర్మార్గుడితో సహా అందరినీ హతమారుస్తాను. దానికి ఒక ఉపాయం ఆలోచించాను.

నా శత్రువులు అందరూ విజయ గర్వంతో ఆనందోత్సాహాలలో తేలియాడి అలసి సొలసి గాఢంగా నిద్ర పోతున్నారు. వారిని సంహరించడానికి ఇదేసమయం. పైగా మనం బతికి ఉన్నామని వాళ్లకు తెలియదు. నేను వచ్చి వారిని వధిస్తానని వాళ్లు ఊహించి ఉండరు. ఏమరుపాటున ఉన్న శత్రువుల మీద విరుచుకు పడతాను. వారి పీకలను కోసి దారుణంగా చంపుతాను. వారి శిబిరములను పీనుగుల పెంట చేసి భూతములకు ఆహారంగా వేస్తాను. నా తండ్రిని చంపిన వాడి అవయవాలు ఆ పీనుగుల పెంటల మధ్య చచ్చి ఏనుగులు, హయముల కళేబరముల మధ్య చెల్లాచెదురుగా పడి ఉండటం నేను కళ్లారా చూడాలి.

మామా! ఇదే నా శపథం. ఆ నీచుడు ధృష్టద్యుమ్నుని పీక పట్టుకుంటాను. వాడి మదం అణుస్తాను. వాడిని అస్త్ర శస్త్రములతో చంపను. వాడిని పశువును చంపినట్టు చంపుతాను. పాండవులను, పాండవ సుతులను నా ఇష్టం వచ్చినట్టు అత్యంత దారుణంగా వధిస్తాను. వారి రక్తంతో నా తండ్రికి పితృతర్పణం విడుస్తాను. ఇదే నా ప్రతిజ్ఞ. నాప్రస్తుత కర్తవ్యం." అని అన్నాడు అశ్వత్థామ.

అశ్వత్థామ చెప్పినది అంతా శాంతంగా విన్నాడు కృపాచార్యుడు. "అశ్వత్థామా! నీకు అపకారం చేసిన వాడికి తిరిగి అపకారం చెయ్యాలి అని అనుకోడంలో తప్పులేదు. దానికి నీవు ఒక పద్ధతి అవలంబిస్తున్నావు. దానికీ అభ్యంతరం లేదు. మేము కూడా నీతోపాటు ఉండి నీ ప్రయత్నంలో పాలుపంచుకుంటాము. కాని మనం ముగ్గురం బాగాఅలసిపోయి ఉన్నాము. ఈ రాత్రికి విశ్రాంతి తీసుకొని రేపు ఉదయమే మన ప్రయత్నం ప్రారంభిస్తాము. నీవు ద్విగుణీకృతోత్సాహంతో శత్రువులను గెలుస్తావు. నీవు యుద్ధభూమిలో నిలబడితో నిన్ను గెలువ గలవాడు ఎవ్వడూ లేడు. ఇంక నా సంగతి నీకు తెలుసు. ఈ కృతవర్మ అత్యంత బలాఢ్యుడు. అస్త్రశస్త్రకోవిదుడు. శౌర్యవంతుడు.

కాబట్టి ప్రస్తుతానికి ఆ కవచము తొలగించి హాయి విశ్రాంతి తీసుకో. రేపు ఉదయం మనం ముగ్గురం పాండవుల మీద యుద్ధానికి వెళదాము. మనం వాళ్లను చంపడమో, వారి చేతిలో చావడమో ఏదో ఒకటి జరుగుతుంది. అంతేగాని ఒట్టి చేతులతో రాము కదా!" అని అన్నాడు కృపాచార్యుడు.

" కృపాచార్యా! ఈ లోకంలో కోపంతో ఉన్నవాడికీ, డబ్బు సంపాదనలో పడ్డ వాడికీ, వ్యాధితో బాధపడుతున్నవాడికీ, కామంతో కళ్లుమూసుకుపోయిన

వాడికి నిద్రపడుతుందా. నా శరీరం కోపంతో దహించుకుపోతూ ఉంది. నా తండ్రి మరణాన్ని తలుచుకొని నా గుండెలు రగులుతున్నాయి. శత్రువులను చంపి నా స్వామి సుయోధనుని ఋణం తీర్చుకోవాలి. అంతదాకా నాకు నిద్రరాదు.

పగలు మనము పాండవులను ఎదిరించి నిలువలేము. వారికి అర్జునుడు, కృష్ణుడు అండగా ఉంటారు. కాబట్టి ఈ రాత్రి పూటనే శత్రు సంహారం కావిస్తాను. దయచేసి నన్ను వారించకండి. ఈ రాత్రి నేను పాండవులు, వారి బంధుమిత్రులు, సైనికులు గాఢ నిద్రలో ఉండగా వారి మీద దాడి చేసి దారుణంగా వధిస్తాను. ఇది నా నిశ్చయము. వారి నందరినీ చంపి ఆ విషయము రారాజు సుయోధనునికి చెప్పి ఆవల సుఖంగా నిద్రిస్తాను." అని అన్నాడు అశ్వత్థామ.

"అశ్వత్థామా! కోపంతో ఉన్నవాడికి కార్యాకార్య విచక్షణ తెలియదు. ప్రస్తుతము నీవు అదేస్థితిలో ఉన్నావు. ధర్మాధర్మములు ఎరుగకున్నావు. కాబట్టి ధర్మమార్గాన నడువు. నీకు మేలు కలుగుతుంది. కాబట్టి కోపము, క్రూరత్వము, విడిచి నా మాటలు సావధానంగా విను.

నిద్రించుచున్నవారిని, ఆయుధములు విడిచిన వానిని, వాహన వైకల్యముపొందిన వానిని, శరణు చొచ్చిన వానిని, జుట్టు ముడి వీడిన వాడిని (అనగా కిరీటం కిందపడిన వాడిని,) వధించడం ధర్మము కాదు. ఈ సమయములో పాండవుల సమస్త సైన్యము, పాండవులు, పాంచాలురు, గాఢంగా నిద్ర పోతున్నారు. నిద్రపోయే మనిషి చచ్చిన వాడి తో సమానము. చచ్చిన వారి మాదిరి పడి ఉన్న వారిని చంపి నరకమునకు ఏల పోయెదవు. మహాస్త్ర కోవిదులలో, మహా రథులలో ప్రథముడవు. అలాంటి నీవు ఇలాంటి నీచ

కార్యమునకు ఒడబడెదవా! కాబట్టి రేపు ఉదయము మనము పాండవులతో యుద్ధం చేద్దాము.” అని అన్నాడు కృపాచార్యుడు.

“ మామా! కృపాచార్యా! నీవు పెద్దవాడవు. నన్ను శాసింప దగ్గ వాడవు. నీవు చెప్పినది అంతా సత్యము. కాని నేను చెప్పేది కూడా వినండి. అందరు రాజులు చూస్తూ ఉండగా నా తండ్రిని, అస్త్రసన్యాసము చేసిన వానిని, పాంచాల రాజకుమారుడు, ధృష్టద్యుమ్నుడు, అది పాతకము అని కూడా తలపకుండా నా తండ్రి జుట్టు పట్టుకొని, తల నరికాడు. శిఖండిని అడ్డం పెట్టుకొని భీష్ముని అర్జునుడు పడగొట్టాడు. భూమిలో రథ చక్రము కూరుకుపోగా, దానిని ఎత్తుకొనుచున్న కర్ణుని చంపాడు అర్జునుడు. అర్జునుడు భూరిశ్రవసుని చెయ్యి నరికిన తరువాత, అతడు ప్రాయోపవేశం చేసాడు. ప్రాయోపవేశం చేస్తున్న భూరిశ్రవసుని సాత్యకి అతి దారుణంగా చంపాడు.

ఇదంతా ఎందుకు. ఎక్కడో మడుగులో దాక్కున్న రారాజును బయటకు లాగి అందరూ చుట్టుముట్టి, భీమసేనుని పురికొల్పి అధర్మంగా అతని తొడలు విరుగగొట్టి పడగొట్టారు. ఇన్ని విధాలుగా యుద్ధ ధర్మాలను అతిక్రమించిన వారిని, యుద్ధధర్మము అనే వంతెనను కూల్చిన వారిని, వదిలిపెట్టి, నన్ను మాత్రం ధర్మం గా నడవ మనడం న్యాయంగా ఉందా మామా!

మామా! తొడలు విరిగి నేలమీద పడి ఉన్న రారాజు నన్నుచూచి దీనంగా పలికినపలుకులు నువ్వు వినలేదా! నీకు కోపం రాలేదా! అందుకనే మామా! నేను చేసేది అధర్మమైనా నేను బాధ పడను. నా తండ్రిని అధర్మంగా చంపిన ధృష్టద్యుమ్నుని అధర్మమార్గంలోనే చంపుతాను. దాని వలన నేను కీటకంగా జన్మించినా బాధపడను. ఇది నా నిశ్చయము. నన్ను ఆపడం ఎవరి తరమూ కాదు.” అని అంటూనే రథం ఎక్కాడు అశ్వత్థామ.

“ అశ్వత్థామా! నువ్వూ, నేనూ, ఈ కృతవర్మా, అందరం ఒకే పని మీద బయలుదేరాము. అటువంటప్పుడు మమ్ములను వదిలి నీవు ఒంటరిగా వెళ్లడం భావ్యమా! మేముకూడా నీతో వస్తాము.” అని కృపచార్యుడు కృతవర్మలు కూడాతమ తమ రథాలు ఎక్కారు.

“చాలా సంతోషం మామా! నేను వెళ్లి నా తండ్రిని చంపిన వాడిని తుద ముట్టిస్తాను. మీరు కూడా నా తో వస్తున్నందుకు చాలా ఆనందంగా ఉంది నాతో పాటు త్వరగా రండి.” అన్నాడు అశ్వత్థామ తన రథమును ముందుకు నడుపుతూ.

ఈ ముప్పురు రథికులూ పాండవులు విడిది చేసి ఉన్న స్కంధావారముల వైపు సాగిపోయారు. అశ్వత్థాము ముందుకు దూసుకు పోతున్నాడు. కృపాచార్యుడు కృతవర్మ వెనక బడ్డారు. ఆ సమయమున ఒక భయంకరమైన భూతం అశ్వత్థామ ఎదురుగా వచ్చి నిలిచింది. అశ్వత్థామ ఆ భూతానికి బెదరకుండా దాని మీద అస్త్ర శస్త్ర ములు ప్రయోగించాడు కాని వాటినన్నింటినీ ఆ భూతం తన నోరు తెరిచి మింగేసింది. అశ్వత్థా మ వద్ద ఉన్న అస్త్ర శస్త్ర ములు అన్ని అయిపోయాయి. అశ్వత్థామకు ఏమీ తోచలేదు. తన ఒరలో నుండి ఖడ్గము తీసి ఆ భూతాన్ని ఎదుర్కొన్నాడు. కాని ఆ కత్తి భూతాన్ని తాకగానే మాడి పోయింది. అశ్వత్థామ తన వద్దనున్న తోమరములను, చక్రాయుధ ములను ఆ భూతము మీదికి విసిరాడు. కాని అవన్నీ ఆ భూతానికి తగిలి తునా తునకలయ్యాయి. అశ్వత్థామ తన గదను దానిమీదికి విసిరాడు. ఆ భూతం ఆ గదను మింగేసింది.

వెనుకకు చూచాడు. కృపాచార్యుడు, కృతవర్మ కనుచూపు మేరలో లేరు. కృపాచార్యుని మాటలు వినకుండా ముందుకు దూకినందుకు తగినశాస్తి

జరిగింది అని చింతించాడు అశ్వత్థామ.

"గోవులను, బ్రాహ్మణులను, బాలురను, వృద్ధులను, అంధులను, మిత్రులను, సఖులను, తోబుట్టువులను, జడులను, ఏమరుపాటున ఉన్న వారిని, మత్తులో ఉన్న వారిని, పిచ్చివారిని, నిద్రించువారిని, భయపడుతున్న వాడిని, ఆడువారిని, అస్త్ర శస్త్రములతో కొట్టడం మహాపాపం. అది విహితము కాదు. అని పెద్దలు చెపుతారు. అట్టి ధర్మమార్గము విడిచినవారికి అసురప్రవృత్తి అవలంబించినవారికి కార్యసిద్ధి కలుగదు. బ్రాహ్మణ వంశంలో జన్మించి ఇట్టి అపనిందల పాలు కావడానికి నేను అర్హుడినా! అందుకే కాబోలు నాకు ఈ భూతము దాపురించినది. ఇప్పుడు ఏమి చెయ్యాలి. నాకు ఎవరు దిక్కు" అని చింతిస్తున్నాడు అశ్వత్థామ.

కడకు మనసు కుదుట పరచుకున్నాడు. ఈ సమయంలో నాకు ఆ పరమేశ్వరుడే దిక్కు. ఆయననే ధ్యానిస్తాను. అంటూ అచంచల మైన మనస్సుతో ఆ పరమేశ్వరుడిని ధ్యానించాడు. " మహాదేవా! నేను ఈ గండం గడిచి గట్టెక్కితే నిన్ను నానాభోతోపహారములతో కొత్తరకంగా అర్చిస్తాను. నీకు ప్రీతి కలిగిస్తాను." అని అనేక స్తోత్రములతో ఆ మహాశివుడిని ప్రార్థించాడు.

అప్పుడు అశ్వత్థామ ముందు ఒక బంగారు వేదిక కనపడింది దాని మీద అగ్ని గుండం మండుతూ ఉంది. ఆ అగ్నినుండి అనేకానేక ఆకృతులతో ప్రమధగణాలు బయటకు వచ్చాయి. వాటిని చూచి అశ్వత్థామ భయపడలేదు. అతని మనసు ఈ శ్వరుని మీద లగ్నమై ఉంది. ఎంత ప్రార్థించిననూ ఈశ్వరుడు ప్రత్యక్షం కాలేదు. తన విల్లంబులతో సహా ఆ అగ్ని దూకడానికి సంసిద్ధమయ్యాడు అశ్వత్థామ. కాని తనను దహించేందుకు సరిపడా ఆ అగ్ని ప్రజ్వరిల్లలేదు. అందుకని అశ్వత్థామ తన విల్లు, అమ్ములు, అస్త్రములు,

శస్త్రములు, బాణములు, రకారకాలైన ఆయుధములు అన్ని తెచ్చి అగ్నిలో వేసి ప్రజ్వరిల్లచేసాడు. అప్పుడు అగ్ని బాగా ప్రజ్వరిల్లింది.

"పరమేశ్వరా! నాకు ఏమి చెయ్యాలో తోచడం లేదు. నీవు నాకు ప్రత్యక్షమై నా శత్రువులను చంపే బలము, శక్తి ప్రసాదించు. లేని యడల నేను ఆత్మబలి దానం చేయదలచు కున్నాను. హర హర మహాదేవ..." అని ఆ మంటలలోకి దూకబోయాడు అశ్వత్థామ.

అప్పుడు ఆ పరమేశ్వరుడు అశ్వత్థా మ ముందు సాక్షాత్కరించాడు.

"అశ్వత్థామా! ఆగు. నీ అచంచలమైన భక్తికి, అకుంఠిత దీక్షకు సంతోషించాను. నీవు కోరిన వరం ఇస్తాను. కాని ఒక్క మాట. నేను, విష్ణ్వంశ సంభూతుడైన శ్రీకృష్ణుడు ఒకటే. కృష్ణుడు నన్ను పూజిస్తాడు. కృష్ణుడు అంటే నాకు ఎంతో ఇష్టం. ఆ కృష్ణుని మీది గౌరవం చేతనే నేను భూతాకృతి లో వచ్చి నిన్ను పాండవ శిబిరముల వంక పోకుండా అడ్డగించాను. నీ మనసులో మాట తెలుసుకోవాలనే నీకు నేను అన్ని ఆటంకాలు కల్పించాను. ఇంతెందుకు ఆ పాంచాలురకు పోగాలము దాపురించినది. ఈ రోజు వాళ్లు నీ చేతిలో చస్తారు. ఇదిగో ఈ ఖడ్గంతో వారిని సంహరించు." అని ఒక మహనీయమైన ఖడ్గం అశ్వత్థామకు ఇచ్చాడు. అశ్వత్థామకు తెలియకుండా ఈశ్వరుడు అతనిలో ప్రవేశించాడు. ఆవహించాడు.

అశ్వత్థామలో నూతన శక్తి, ధైర్యము, తెగింపు ఉద్భవించాయి. తన రథం దగ్గరకు వెళ్లాడు. అగ్ని లో వేసి దహించిన అతని విల్లు, అమ్ములు, అస్త్ర శస్త్రములు యథాతథంగా రథం మీద ఉన్నాయి. అశ్వత్థామ రథం మీదకు ఎక్కాడు. ఇంతలో కృపాచార్యుడు కృతవర్మ అక్కడకు చేరుకున్నారు.

ముగ్గురు పాండవ శిబిరముల వంకకు బయలుదేరారు. అశ్వత్థామలో ఆవహించిన మహాశివుని అనుసరించి ప్రమథగణములు అదృశ్యరూపములో అతనిని వెంబడించాయి. అందరూ పాండవ శిబిరములు ప్రవేశించారు. కృపాచార్యుడు, కృతవర్మలను ముఖ ద్వారము వద్ద ఉంచి, అశ్వత్థామ తాను ఒక్కడే పాండవ శిబిరములలో ప్రవేశించాడు.

ముందు ధృష్టద్యుమ్నుని శిబిరమునకు వెళ్లాడు. మనస్సులో ఈశ్వరుని తల్చుకున్నాడు. పరమేశ్వర దత్తమైన ఖడ్గము చేత బూనాడు. అందరూ గాఢ నిద్రలో ఉన్నారు. అశ్వత్థామ, గాఢంగా నిద్రిస్తున్న ధృష్టద్యుమ్నుడిని చూచాడు. అశ్వత్థా మ కళ్లలో కసి, కోపం, ఇన్నాళ్లకు తన తండ్రిని చంపినవాడిని చంపుతున్నాను, అన్న సంతోషం కనపడుతున్నాయి. ధృష్టద్యుమ్నుడిని కాలితో చాచి తన్ని, నిద్రలేపాడు. నేల మీద పడేసాడు. అతడి గుండెల మీద మోకాలు పెట్టి అదిమాడు. అతని గుండెల మీద పిడికిళ్లతో మోదాడు.

అనుకోని ఈ హటాత్పరిణామానికి ధృష్టద్యుమ్నుడు నోట మాట లేకుండా పడిపోయాడు. అశ్వత్థా మ తన వింటికి ఉన్న త్రాడును విప్పాడు. దానిని ధృష్టద్యుమ్నుడి కంఠానికి చుట్టి ఉరి బిగించాడు. పశువును చంపినట్లు చంపుతున్నాడు. గుండెల మీద, మెడమీద, కాళ్లతో తొక్కుతున్నాడు. ధృష్టద్యుమ్నుడిని నోటమాట రావడం లేదు. కడకు మాట పెగల్చుకొని "అశ్వత్థామా! నన్ను నీ అస్త్రములు, శస్త్రములు, ప్రయోగించి చంపెయ్యి. నాకు ఉత్తమ గతులు కల్గించు ఇలా నీచంగా చంపకు." అని ప్రార్థించాడు.

" వీలు లేదు. నా తండ్రిని చంపిన వాడికి ఉత్తమ గతులు కలగ కూడదు. నిన్ను ఇలాగే దారుణంగా చంపుతాను." అని అశ్వత్థామ తన పిడికిళ్లతో

గుద్దుతున్నాడు.

అప్పటికే చుట్టుపక్కల వాళ్లు మేల్కొన్నారు. కాని అశ్వత్థా మ ఉగ్రాకృతి చూచి, అతనిని రాక్షసుడని తలంచి, ఎవరూ ముందుకు రాలేదు. అశ్వత్థామ తన కాళ్లతో చేతులతో మోది మోది, కాళ్లతో తన్ని, ధృష్టద్యుమ్నుని అతి క్రూరంగా చంపాడు. ధృష్టద్యుమ్నుని కంఠమునకు చుట్టిన తాడు తీసి మరలా తన వింటికి కట్టాడు. ధృష్టద్యుమ్నుని శిబిరము నుండి బయటకు వచ్చి రథం ఎక్కాడు. మిగిలిన శిబిరముల వంక కు వెళ్లాడు.

అప్పటిదాకా కళ్లప్పగించి చూస్తున్న కాపలా దారులు ఒక్క సారి గా ఎలుగెత్తి అరిచారు. ఆ అరుపులకు చుట్టు పక్కల ఉన్న శిబిరములలో నిద్రిస్తున్న రాజులు సైనికులు అంతా నిద్ర లేచారు. ఏం జరిగిందో అని అందరికీ అయోమయం గా ఉంది. ఎవరో భయంకరాకారుడు వచ్చి ధృష్టద్యుమ్నుని చంపాడు అని మాత్రం చెబుతున్నారు కాపలాదారులు.

“ వాడ్నిపోనీకండి ....పట్టుకోండి .....పొడవండి...” అనే కేకలుమిన్నుముట్టాయి. అందరూ ఆ వైపుకు పరుగెత్తారు. అందరూ కలిసి అశ్వత్థామను పట్టుకున్నారు. తన మీద ఆవేశించిన రుద్రుని శక్తితో అశ్వత్థామ వారినందరినీ ఒక్క క్షణంలో చంపాడు. తరువాత   ఉత్తమౌజుని గుడారంలో ప్రవేశించి అతని జుట్టుపట్టుకొని ఈడ్చి, నేల మీద పడేసి, కత్తితో అతని తల నరికాడు. అది చూచిన యుధామన్యుడు అశ్వత్థామను ఎదుర్కొన్నాడు. అదే కత్తితో అశ్వత్థామ యుధామన్యుని తల తెగ నరికాడు.

అశ్వత్థామను అడ్డుకొనే వారు లేకపోయారు. పాంచాల వీరులందరీని వరుస బెట్టి నరుకుతున్నాడు అశ్వత్థామ. అశ్వతామ ఒళ్లంతా రక్తంతో

తడిసిపోయింది. అత్యంత భీకరంగా కనిపిస్తున్నాడు. అశ్వత్థామను చూడగానే చాలామందికి ప్రాణాలు పోయాయి.

ద్రుపదుడి కుమారుల శిబిరములలో ప్రవేశించి వారినందరినీ యమపురికి అతిధులుగా పంపాడు. గుర్రపు శాలలు, ఏనుగుల శాలలు ప్రవేశించి, ఏనుగులను, గుర్రములను తెగ నరికాడు. మనిషి ,పశువు, అనే బేధం లేకుండా అడ్డంవచ్చిన వాడిని అడ్డంగా నరుకుతూ వెళుతున్నాడు అశ్వత్థామ. అక్కడ మృత్యుదేవత తాండవిస్తోందా అన్నంత భయంకరంగా మారణ కాండ సాగిస్తున్నాడు అశ్వత్థామ.

ఒక్కొక్క శిబిరములలోనికి ప్రవేశించడం అందులో నిద్రిస్తున్న వారిని నరకడం, పక్కనే కట్టి ఉన్న గుర్రములను ఏనుగులను నరకడం మరి యొక శిబిరము లోనికి దూరడం.... ఆ ప్రకారంగా మారణ కాండ సాగిస్తున్న అశ్వత్థామను చూ చి అందరూ "ఎవరో రాక్షసుడు వచ్చి నరుకుతున్నాడు" అని భీతి చెందుతున్నారు.

~~ఈ~~ కలకలం విని శిఖండి, ఉప పాండవులు తమ తమ సేనలతో ఒక వ్యూహంగా నిలిచారు. అశ్వత్థామను ఎదుర్కొన్నారు. వారినందరినీ చూచాడు అశ్వత్థామ. అతనిలో ఆవేశించిన రుద్రుడు విజృంభించాడు. పరమేశ్వర దత్త ఖడ్గముతో వారి నందరినీ తృటిలో నరికాడు.

అడ్డం వచ్చిన ప్రతి వింధ్యుడిని రెండు ముక్కలు చేసాడు. ఇంతలో భీమసేనుని కుమారుడైన శ్రుతసోముడు భయంకరంగా అరుస్తూ అశ్వత్థామను ఎదుర్కొన్నాడు. కాని నిలవలేక పోయాడు. శ్రతసోముని చేతిలో ఉన్న ఖడ్గమును ఖండించి, అశ్వత్థామ శ్రుతసోముని తన ఖడ్గముతో

ముక్కలుముక్కలు గా నరికాడు. అంతలో నకులుని కుమారుడైన శతానీకుడు అశ్వత్థామ మీదికి ఉరికాడు. తన చక్రాయుధంతో అశ్వత్థామ వక్షమును చీల్చాడు. అశ్వత్థామ శతానీకుని కిందపడదోసి, అతని శిరస్సు ఖండించాడు. ఇది చూచిన సహదేవుని కుమారుడు శ్రుతసేనుడు అశ్వత్థామను ఎదుర్కొన్నాడు. అశ్వత్థామను తన గదతో కొట్టాడు. అశ్వత్థామ తన చేత్తో శ్రుతసేనుని మొహం మీద చరిచాడు. మొహం పగిలి అతను చచ్చాడు. తన సోదరుల మరణము కళ్లారా చూచిన అర్జునుని కుమారుడైన శ్రుతకీర్తి కూడా అశ్వత్థామ ముందు నిలువలేపోయాడు. అశ్వత్థామ కత్తి దెబ్బకు కంఠం తెగి నేలకొరిగాడు. ~~ఈ~~ప్రకారంగా ఉప పాండవులను అనగా ద్రౌపదీ సుతులను తెగటార్చాడు అశ్వత్థామ.

ఇంక శిఖండి వంతు వచ్చింది. అతని వెంట ప్రభద్రకులు కూడా అశ్వత్థామను ఎదుర్కొన్నారు. కొంచెంసేపు వారి మధ్య యుద్ధం జరిగింది. కాని అశ్వత్థామ మానవాతీత శక్తి ముందు ఎక్కువసేపు నిలువలేకపోయారు. అశ్వత్థామ శిఖండిని అడ్డంగా రెండు ముక్కలుగా నరికాడు. మిగిలిన వారిని కూడా దారుణంగా వధించాడు.   మహేశ్వర దత్తమైన ఖడ్గమునకు ఎదురు లేకుండా పోయింది. ఏ ఒక్క వేటు కూడా వృధాకావడం లేదు. వేటుకు ఒక తల తెగి నేల పడుతూ ఉంది.

పాంచాలురు, వారి సేనలు, ప్రభద్రకులు, ద్రౌపదీ కుమారులు, పాండవుల మిగిలిన సేనలు వారి హయములు, ఏనుగులు, నిశ్శేషంగా మరణించారు. కాని అశ్వత్థామకు పాండవులు కాని, కృష్ణుడు కాని సాత్యకి కాని కనిపించలేదు. కాని కొంతమంది పాండవ సైన్యము, పాంచాలురు పారిపోతూ కనిపించారు. అశ్వత్థా మ వారిని కూడా వెంటబడి తరిమి తరిమి తన శరములతో చంపాడు. అశ్వత్థామ చేతినుండి తప్పించుకున్న ఏనుగులు

ఘీంకరిస్తూ పరుగెత్తసాగాయి. వాటి కాళ్ల కిందపడి ఎంతోమంది మర ణించారు. ఏనుగులు, గుర్రములు, ఒకదాని కాళ్ల కింద మరొకటి పడి నలిగిపోయాయి. ఏం జరిగిందో ఎవరికీ తెలికయక ఒకరిని ఒకరు చంపు కుంటున్నారు. పాండవ, పాంచాల శిబిరములు అల్లకల్లోల మయ్యాయి. అర్ధ రాత్రి అప్పుడు ఎవరిని ఎవరు చంపుతున్నారో తెలియడం లేదు. ఆ ప్రకారంగా అశ్వత్థామ బారి నుండి తప్పించుకున్న రాజులు సైనికులు ముఖద్వారము వద్దకు రాగా అక్కడ ఉన్న కృపాచార్యుడు, కృత వర్మ, వారిని తమ తమ అస్త్ర శస్త్రములతో నిర్దాక్షిణ్యంగా చంపారు.

ఇంతలో తెలతెలవారుతూ ఉంది. ఆ సౌప్తికవేళ దారుణ మారణ కాండ ముగించుకొని అశ్వత్థామ, కృపాచార్యుడు కృతవర్మను కలుసుకున్నాడు. "మామా! సకల పాంచాలురు చచ్చారు. పాంచాలి కొడుకులందరూ యమ సదనానికి వెళ్లారు. మత్స్య, ప్రభద్ర, మొదలగు సైనిక బలములు ఒక్కరూ మిగలలేదు. హయములు, ఏనుగులు, అన్నీచచ్చాయి. కాని కృష్ణుడు, పాండవులు, సాత్యకి మాత్రం చావలేదు. వారు ఎక్కడ ఉన్నారో తెలియదు." అని అన్నాడు అశ్వత్థామ.

కృపాచార్యుడు, కృతవర్మ అశ్వత్థామ బలపరాక్రమాలను పొగిడారు. "మామా! పాండవులను తప్ప మిగిలిన వాళ్లనందరినీ చంపాను. ఫలితం ఏముంది చెప్పు. అపాండవం చేస్తే రారాజు మనస్సుకు శాంతిగాని, తక్కినవారు ఎంతమందిని చంపితే ఏమి ఫలము." అని అన్నాడు అశ్వత్థామ.

"అదేమిటి అశ్వత్థామా! ఒకే ఒక్క రాత్రిలో ధృష్టద్యుమ్నుడు మొదలగు పాంచాలురను, ద్రౌపదీ సుతులను, వారి వారి సైన్యములను, ఒక్కరినీ వదలకుండా పేరు పేరునా చంపావు. అది మాత్రం సామాన్యమైన విషయమా

చెప్పు.” అని అశ్వత్థామను కీర్తించారు.

“ మామా, కృతవర్మా! ఇప్పుడు మనము రారాజు సుయోధనుని వద్దకు పోయి జరిగిన విషయం చెప్పి అతని మనస్సుకు శాంతి చేకూరుస్తాము.” అని పలికి ఆ ముగ్గురు రథికులు సుయోధనుని వద్దకు వెళ్లారు.

ఆ సమయంలో సుయోధనుడు రక్తంతో తడిసిన నేల మీద పొర్లు తున్నాడు. ఊపిరి అందడం లేదు. ప్రాణాలు శరీరం వదలి పోవడం లేదు. మరణ యాతన పడుతున్నాడు. క్రమక్రమంగా కాళ్లు చేతులు స్వాధీనం తప్పుతున్నాయి. ఆసమయంలో అశ్వత్థామ సుయోధనుని వద్దకు చేరుకున్నాడు.

“రారాజా! ఈ ధరణీతలంబంతయూ ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యముగా ఏలిన నీవు ఇలా కటిక నేలమీద పడి పొర్లుతున్నావా. ఏమి విధి వైపరీత్యము! నీ బలము, దర్పము, ధీరత్వము,నీవు చేసిన గదాయుద్ధ సాధన, అవన్నీ నీకు కొరగాకుండా పోయాయా రారాజా! అయినా సుయోధనా! నీవు పరమ పవిత్రమైన శమంతక పంచకములో ప్రాణాలు విడుస్తున్నావు. నీకు ఉత్తమగతులు సంప్రాప్తిస్తాయి. బలరాముని శిష్యులలో కెల్లా నీవు అగ్రగణ్యుడవు. అలాంటి నిన్ను భీముడు అక్రమంగా పడగొట్టాడు. వాడేం బాగు పడతాడు. వాడి కీర్తి అంతా నాశనం అయిపోదా! సుయోధనా! నీవు నన్ను చిన్నప్పటినుండి చేరదీసి పెంచావు. నాకు కూడూగుడ్డా ఇచ్చి ఆదరించావు. యజ్ఞములు యాగములు చేయుటకు కావలసిన ధనము సమకూర్చావు. నాకు ఒక కొండగా నిలిచావు. కాని ఇప్పుడు నీవు చనిపోతూ ఉంటే నేను బతికి ఉన్నాను. నేను నీకేమి సేవ చెయ్యగలను సుయోధనా! సుయోధనా! నీవు న్యాయంగా యుద్ధం చేసావు. వీర మరణం

పొందుతున్నావు. నీ శత్రువులను హతమార్చి నీ ఆఖరి కోర్కె తీర్చే అదృష్టం మాకు దక్కింది.

రారాజా! నీవు పుణ్యలోకములకు పోయినపుడు, నా తండ్రి ని చూచి ఆయనతో నా మాటగా చెప్పు. "ద్రోణాచార్యా! నిన్ను అన్యాయంగా, అక్రమంగా చంపిన ఆ నీచుడు ధృష్టద్యుమ్నుని, నీ కుమారుడు అశ్వత్థామ పశువును చంపినట్టు అతి దారుణంగా చంపాడు." అని చెప్పు. నా తండ్రిని నాకు మారుగా నీవు కౌగలించుకో! సుయోధనా! ఇప్పటికే వీరస్వర్గము అలంకరించిన బాహ్లికునీ, సోమదత్తునీ, భూరిశ్రవసునీ, సైంధవునీ నేను అడిగినట్టు చెప్పు.

అయ్యో సుయోధనా! నిన్ను ఈ స్థితిలో చూచిన ఉద్వేగంలో అసలు విషయం మరిచిపోయాను. నిన్న రాత్రి జరిగిన విషయం చెపుతాను. రారాజా! నీ చెవులకు అమృతోపమానమయిన పలుకులు చెపుతాను. విను. నేను, నిన్న రాత్రి, సౌప్తికవేళ , శత్రువుల శిబిరములలోకి ప్రవేశించాను. ముందు ఆ దురాత్ముడు ధృష్టద్యుమ్నుని పశువును చంపినట్టు చంపాను. తరువాత వాడి బంధువుల నెల్ల కసిదీరా చంపాను. ద్రౌపదీ పుత్రుల నందరినీ పేరు పేరునా చంపాను. పాండవ సైనికుల నందరినీ ఊచకోత కోసాను. వారి హయములను, గజములను నరికాను. వారి శిబిరములు అన్ని పీనుగు పెంట చేసాను. కాని సుయోధనా! ఐదుగురు పాండవులు, కృష్ణుడు, సాత్యకి నా పాల బడలేదు. అపాండవం కాలేదు సుయోధనా! నే ను అక్కడికి వస్తానని ముందే ఊహించి కృష్ణుడు పాండవులను అక్కడి నుండి తప్పించినట్టున్నాడు. పోనీలే. అందరూ చచ్చిన తరువాత వాళ్లు బతికి ఉండీ ప్రయోజనం ఏమిటి? రారాజా! నా మామ కృపాచార్యుడు, కృతవర్మల తోడు లేకుండా నాకు ఈ పని సాధ్యమయ్యేది కాదు." అని అన్నాడు అశ్వత్థామ.

ఆ మాటలు విన్నాడు సుయోధనుడు. నోట మాట రావడం లేదు. కాని ఎలాగో నోరుపెగుల్చుకొని ఇలా అన్నాడు.

"అశ్వత్థామా! నాడు భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కర్ణుడు చేసిన దానికన్నా ఈ రోజు మీ ముగ్గురు చేసిన వీరోచిత కార్యము ఎంతో గొప్పది. ఎందుకంటే ఇది చాలా కష్టసాధ్యమైనది. మనం కర్ణుడిని, శల్యుడిని చాలా గొప్పవాళ్లని పొగుడుతాము. కాని నా అవసాన సమయంలో మీ ముగ్గురే నాకు అత్యంత ప్రీతి కలిగించారు. వారు కూడా చెయ్యలేని కార్యము మీరు నెరవేర్చారు. మీరందరూ సుఖంగా ఉండండి. మరలా అందరం స్వర్గంలో కలుసుకుందాము." అని పలికి ప్రాణాలు విడిచాడు.

సుయోధనుని ప్రాణవాయువులు అనంతవాయువుల్లో కలిసిపోయాయి. అతని పార్థివ శరీరం మాత్రం దిక్కులేకుండా నేలమీద పడి ఉంది.

అశ్వత్థామ, కృపాచార్యుడు, కృతవర్మ రారాజు శరీరం చుట్టు ముమ్మారు ప్రదక్షిణం చేసి నమస్కరించి అక్కడి నుండి తమతమ రథములు ఎక్కి వెళ్లిపోయారు. మరునాడు సూర్యోదయం అయింది. ఈ విషయములు అన్ని చూచిన నేను తమరికి చెపుదామని అక్కడి నుండి మీ వద్దకు వచ్చాను." అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునికి సుయోధనుని మరణవృత్తాంతం సవిస్తరముగా వినిపించాడు.

వైశంపాయనుడు జనమేజయునికి చెప్పిన మహా భారత కథను , సూతుడు శౌనకాది మహామునులకు, నైమిశారణ్యంలో మహాసత్రయాగ సందర్భములో వినిపించాడు.

మహాభారతము

సౌప్తిక పర్వము ప్రథమాశ్వాసము సమాప్తము.

ఓం తత్సత్